Ovulatie-inductie

Ovulatie-inductie is een behandeling voor vrouwen die graag zwanger willen worden, maar die geen of een heel onregelmatige eisprong (ovulatie) hebben.

De medische term voor het uitblijven van de eisprong is anovulatie. De behandeling bestaat uit tabletten of injecties die de eisprong stimuleren. Voor de behandeling verricht de arts bloedonderzoek om andere hormonale problemen uit te sluiten of aan te tonen.

Meer over ovulatie-inductie

Ovulatie-inductie is bedoeld voor:

- *Vrouwen met PMOS*

PMOS is de afkorting van polyendocrien metabool ovarium syndroom. Bij PMOS zitten er veel kleine blaasjes in de eierstokken. Omdat het aantal eiblaasjes hoger is dan gemiddeld, is bij PCOS de hormoonhuishouding verstoord: vaak is er te veel van het hormoon LH en/of testosteron aanwezig. Daardoor vindt er heel onregelmatig een eisprong plaats of zelfs helemaal niet.

- *Vrouwen met een normale hormoonhuishouding, maar geen of onregelmatige eisprong*

Bij deze vrouwen zijn alle hormonen die van invloed zijn op de menstruatiecyclus in normale hoeveelheden aanwezig, maar vindt er toch geen of een heel onregelmatige eisprong plaats. Vaak is onbekend waardoor dit ontstaat, maar het gevolg: de afwezige of onregelmatige eisprong is te behandelen.

- *Vrouwen met lage LH- en FSH-waardes*

Een deel van de hersenen, de hypothalamus, maakt het hormoon LHRH. Dit hormoon komt in een ander deel van de hersenen terecht: de hypofyse. Die gaat dan de hormonen LH en FSH maken. Wanneer de hypothalamus niet goed werkt of het transport van de hormonen naar de hypofyse niet goed verloopt, kan dit leiden tot verstoring van de menstruatiecyclus en het helemaal uitblijven van de eisprong. Dit probleem kan ontstaan door bijvoorbeeld chronische ziekte, ondergewicht en/of anorexia. Uw arts doet hier verder onderzoek naar.

Voorbereiding

Voorbereiding op uw polibezoek

Een goede voorbereiding is voor u en voor ons belangrijk. Ons animatiefilmpje toont hoe u zich goed voorbereidt op uw afspraak en wat u kunt verwachten van uw afspraak.

Richt de camera van uw telefoon op de QR-code. Klik op de koppeling die in beeld verschijnt om de video te bekijken.
(https://www.antoniusziekenhuis.nl/vruchtbaarheidscentrum/behandelingen-onderzoeken/ovulatie-inductie#media-12690)

Goed voorbereid met Mijn Antonius

In ons ziekenhuis werken we met het patiëntportaal Mijn Antonius. Log voor uw afspraak in op Mijn Antonius met DigiD om de informatie te bekijken die voor u klaarstaat, zoals uw afspraakgegevens, vragenlijsten of andere belangrijke informatie. Zo bent u goed voorbereid op uw afspraak.

Afzeggen

Bent u verhinderd voor de behandeling? Laat het ons dan zo snel mogelijk weten. Neem hiervoor telefonisch contact op met de afdeling waar de behandeling plaatsvindt.

Behandeling

Uitrijping eicel stimuleren

De behandeling hangt af van de precieze oorzaak van het uitblijven van de eisprong. Het kan zijn dat u vervroegd in de overgang bent. Als de vervroegde overgang de oorzaak is van het feit dat de eisprong uitblijft, is daar helaas niets aan te doen. Adoptie of behandeling met eiceldonatie (eicellen van een andere vrouw) zijn opties die besproken worden. In andere gevallen kan de arts u met medicijnen behandelden. Zo'n behandeling gebeurt overigens alleen als u zwanger wilt worden. Anders is behandeling van anovulatie niet nodig.

De uitrijping van een eicel kan gestimuleerd worden met tabletten (Letrozole® of Clomid®), injecties met gonadotrofines (Gonal-F, Menopur) of met behulp van een computergestuurd pompje (LHRH-pomp, merknaam Lutrelef®).

Clomifeentabletten

Wanneer het uitblijven van de eisprong wordt veroorzaakt door PCOS, kan de arts u het medicijn Letrozole® of Clomid® voorschrijven. Dit is een niet-hormonaal middel dat veel lijkt op het natuurlijke hormoon oestrogeen. Eenmaal in de bloedbaan komt het in de hersenen bij de hypothalamus terecht. Daar blokkeert Letrozole® (of Clomid®) het effect van oestrogeen. De hypothalamus wordt nu als het ware voor de gek gehouden: het lijkt of er helemaal geen oestrogeen is en dus gaat de hypothalamus de hypofyse aanzetten om meer LH en FSH te maken. Hierdoor gaan de follikels (eiblaasjes waarin een eitje zit) groeien.

Gebruik Letrozole®/Clomid®

Letrozole®/Clomid® moet u vijf dagen innemen. U begint het medicijn te slikken op de derde dag van uw menstruatie en gaat hiermee door tot en met de zevende dag. Controle van de behandeling kan bestaan uit echoscopisch onderzoek, bloedonderzoek of een combinatie van deze. Uw arts geeft per cyclus aan welke controles gewenst zijn. Als één tablet Letrozole®/Clomid® per dag niet werkt, wordt de dosering verhoogd naar 2 of uiteindelijk 3 tabletten per dag. Als er dan nog steeds geen eisprong is, wordt overgegaan op een andere behandeling.

Als u niet of zeer onregelmatig ongesteld bent, moet soms de menstruatie eerst worden opgewekt. Dit gebeurt via een kuur met een progesteronachtig hormoon (Provera®). Deze kuur duurt 5 dagen.

Het effect van Letrozole®/Clomid® op de eisprong kunt u eventueel zelf controleren door een temperatuurcurve bij te houden of ovulatietesten in de urine uit te voeren. Temperaturen kan onnauwkeurig zijn en ovulatietesten werken niet altijd goed bij mensen met PCOS.

Effect

Het effect kan ook worden beoordeeld door het hormoon progesteron in uw bloed te meten.
Als de Letrozole®/Clomid® na 5 dagen gebruik aanslaat, zal er een eisprong volgen. Als u dan niet zwanger blijkt zal er een menstruatie komen en moet u weer starten met Letrozole®/Clomid® . Als er geen eisprong optreedt krijgt u een kuur met Provera® om een menstruatie op te wekken. Daarna begint een nieuwe Letrozole®/Clomid®-kuur in een hogere dosering dan de voorgaande.

Iedere vrouw reageert verschillend op een behandeling. Met behulp van Letrozole®/Clomid® lukt het bij 80% van de patiënten om een eisprong op te wekken. Van deze vrouwen wordt 40 tot 50% uiteindelijk binnen 6 maanden zwanger.

Bijwerkingen

Bij het innemen van Letrozole®/Clomid® heeft u bij een zwangerschap een licht verhoogde kans (< 10%) op een meerlingzwangerschap. Dit komt doordat de eierstokken gestimuleerd worden en er soms meerdere eicellen kunnen vrijkomen.. Andere bijwerkingen die kunnen optreden zijn: tijdelijke cysten in de eierstokken, stemmingswisselingen, hoofdpijn, opvliegers, stoornissen in de gezichtsscherpte, duizeligheid en (tijdelijke) haaruitval.

Gonadotrofines

Injecties met gonadotrofines (FSH) stimuleren de eierstokken om eicellen te rijpen. FSH zorgt ervoor dat er een eiblaasje gaat groeien. Dit hormoon wordt gebruikt bij de behandeling van vrouwen bij wie de eigen afgifte van FSH en LH uit de hypofyse verstoord is, of als Letrozole®/Clomid® niet aanslaat. Ook kan deze medicatie worden gebruikt bij andere vruchtbaarheidsbehandelingen zoals IVF.

Deze behandeling start meestal op de 3e dag van de cyclus. Voordat u begint met de behandeling wordt eerst een echo gemaakt om te zien of er geen cysten in de eierstok aanwezig zijn. Als dit niet het geval is, start u met de injecties. Dit is in principe alleen de eerste gestimuleerde cyclus nodig. Bij een eventuele volgende gestimuleerde cyclus mag u op cyclusdag 3 starten met de injecties en komt u voor de eerste echocontrole op cyclusdag 10.

De injecties stimuleren de follikelgroei en eicelrijping. De dosering verschilt van patiënt tot patiënt. De gehele periode dat een eicel aan het uitrijpen is, dient u zichzelf iedere dag een injectie toe. Bij deze behandeling krijgt u regelmatig een echo om te zien of de eicellen zich ontwikkelen. Als de follikel groot genoeg is wordt de eisprong opgewekt met een injectie HCG-hormoon (Ovitrelle ® of Pregnyl ®). Ongeveer 36 tot 42 uur na het toedienen van de injectie met het HCG-hormoon volgt er een eisprong. Om de kans op een zwangerschap zo groot mogelijk te maken, adviseren wij om op de dag van het toedienen van deze injectie en de dag erna, seks te hebben.

Controles

Maak op de eerste dag van uw menstruatie een afspraak voor een uitgangsecho op de 2e of 3e dag van uw cyclus. Voordat u start met de eerste cyclus met FSH-injecties bent u dus eerst bij het Vruchtbaarheidscentrum geweest. Als u mag starten met injecteren wordt er direct een afspraak gemaakt voor een week daarna. Dan komt u voor een echo om de groei van de follikel te controleren (follikelmeting). Afhankelijk daarvan worden de volgende afspraken gemaakt.

LHRH-pomp

Wanneer de productie van het hormoon LHRH vanuit de hypothalamus verstoord is kan worden gekozen voor een pompje. Dit pompje zorgt ervoor dat automatisch iedere 90 minuten een hormoonpuls wordt afgegeven aan het lichaam. Dit gaat via een naaldje dat onder de huid is aangebracht. Deze behandeling wordt niet vaak toegepast. Als het voor u van toepassing is krijgt u daarover uitgebreide uitleg.

Nazorg

Emotionele ondersteuning

Paren kunnen een moeilijke tijd hebben bij het maken van deze beslissingen. Het verwerken van een onvervulde kinderwens kan soms zo zwaar zijn dat je het gevoel hebt het even niet zelf te kunnen. Misschien vindt u het nuttig om met een vertrouwenspersoon te praten. In ons ziekenhuis kunnen we u hiervoor medisch maatschappelijk werk/psychologische begeleiding aanbieden. Een maatschappelijk werker/psycholoog kan gesprekken met je voeren om je te steunen tijdens dit moeilijke proces. Ook kunnen we u verwijzen naar een coach voor emotionele ondersteuning.

(www.delevenscomponist.nl (http://www.delevenscomponist.nl)).

Expertise en ervaring

Expertise & ervaring specialisme Gynaecologie

Specialistisch team

De gynaecologen van het St. Antonius Ziekenhuis hebben ieder hun eigen aandachtsgebied en werken met gespecialiseerde verpleegkundigen, fertiliteitsartsen, oncologieverpleegkundigen en verloskundigen. Zij werken nauw samen met andere specialisten in het ziekenhuis om u de zorg te bieden die u nodig heeft. Ook werken ze met de nieuwste behandelmethoden en volgen zij de recente ontwikkelingen op hun vakgebied.

Aandachtsgebieden

Het specialisme Gynaecologie (https://www.antoniusziekenhuis.nl/gynaecologie) van het St. Antonius Ziekenhuis heeft bijzondere expertise op het gebied van bekkenbodemaandoeningen, vruchtbaarheid, geboortezorg, gynaecologische kanker, seksuologie en algemene gynaecologische aandoeningen (waaronder afwijkende uitstrijkjes, vulva-aandoeningen, menstruatieklachten, endometriose, menopauze en anticonceptie).

Persoonlijk en betrokken

Wij vinden het belangrijk dat u zich op uw gemak voelt. Daarom proberen we uw afspraken zoveel mogelijk bij een vaste behandelaar in te plannen. Een behandelplan stellen wij graag samen met u op maat samen.

Hoofdbehandelaar

Patiënten worden in het ziekenhuis regelmatig door meerdere medisch specialisten tegelijk gezien. Er is echter altijd één medisch specialist eindverantwoordelijk voor de medische behandeling: de 'hoofdbehandelaar'. Het is voor u dus belangrijk om te weten wie dit is. Wilt u weten wie uw hoofdbehandelaar is? Vraag dit dan aan de zaalarts of verpleegkundig specialist.

Het filmpje Wie is uw hoofdbehandelaar? (https://www.antoniusziekenhuis.nl/wie-uw-hoofdbehandelaar)geeft u meer informatie hierover.

Veilige zorg in het ziekenhuis

In het St. Antonius Ziekenhuis staat veiligheid voorop. Onze medewerkers doen er alles aan om uw bezoek aan het ziekenhuis zo goed mogelijk te laten verlopen. Help ons a.u.b. om goed voor u te zorgen door ons te vertellen:

- Welke medicijnen u gebruikt.
- Of u allergieën heeft.
- Of u (mogelijk) zwanger bent.
- Als u iets niet begrijpt.
- Wat u belangrijk vindt.
- Als u iets ziet wat niet schoon is.

Bereid uw gesprek met uw zorgverlener goed voor. Voor tips: Begin een goed gesprek (https://begineengoedgesprek.nl/)

Op de website van de Nederlandse Patiëntenfederatie (https://www.patientenfederatie.nl) leest u meer over hoe u zelf kunt bijdragen aan veilige zorg.

Meer informatie

Website

- Freya.nl (https://www.freya.nl/)

Gerelateerde informatie

Aandoeningen

- Polyendocrien Metabool Ovarium Syndroom (PMOS) (https://www.antoniusziekenhuis.nl/vruchtbaarheidscentrum/aandoeningen/polyendocrien-metabool-ovarium-syndroom-pmos)

Behandelingen & onderzoeken

- Vruchtbaarheidsonderzoek bij de vrouw (https://www.antoniusziekenhuis.nl/vruchtbaarheidscentrum/behandelingen-onderzoeken/vruchtbaarheidsonderzoek-bij-de-vrouw)

Specialismen

- Vruchtbaarheidscentrum (https://www.antoniusziekenhuis.nl/vruchtbaarheidscentrum)
- Gynaecologie (https://www.antoniusziekenhuis.nl/gynaecologie)

Contact Vruchtbaarheidscentrum **T 088 320 62 50**